

Državni izpitni center

M 1 0 2 1 9 1 1 4

JESENSKI IZPITNI ROK

**SLOVENŠČINA KOT DRUGI
JEZIK NA NARODNO MEŠANEM
OBMOČJU V PREKMURJU**

NAVODILA ZA OCENJEVANJE

Ponedeljek, 30. avgust 2010

SPLOŠNA MATURA

IZPITNA POLA 1**A) Bralno razumevanje**

1. a (1 točka)
2. Andovci (1 točka)
3. b, c, d (3 točke)
4. Gornji Senik – tromeja
Dolnji Senik – klasicizem
Andovci – ledena doba
Verica-Ritkarovci – dve dolini
(2 točki za štiri pravilne povezave, 1 točka za najmanj dve pravilni povezavi. Skupaj: 2 točki.)
5. Po smislu: Cerkev je potonila potem, ko je vaščanka zamudila mašo in od jeze vzkliknila, naj se cerkev potopi.
(Po 1 točka za vsak vsebinsko, slovnično in pravopisno ustrezen odgovor. Skupaj: 2 točki.)
6. Po smislu: Gornji Senik pred leti ni bil dostopen obiskovalcem, ker je bil v mejnem pasu.
(1 točka za vsebinsko pravilen odgovor in 1 točka za slovnično in pravopisno ustrezno dvostavčno poved. Skupaj: 2 točki.)
7. NE, DA, NE, NE, DA (5 točk)
8. Po smislu: Pod geslom Števanovci je omenjeno, da so bili prebivalci vasi do sredine 19. st. podložniki samostana v Monoštru. Monošter je bil torej središče že od nekdaj. Na to, da je Monošter središče, pa kaže tudi dvakratna omemba oddaljenosti posameznih krajev – Dolnjega Senika in Števanovec – od Monoštra.
(Dvakrat po 1 točka za vsebinsko pravilen odgovor in dvakrat po ena točka za slovnično in pravopisno ustrezen odgovor. Skupaj: 4 točke.)

B) Razčlemba neumetnostnega besedila

1. enogovorno, javno, prikazovalno, objektivno
(2 točki za štiri pravilne odgovore, 1 točka za tri pravilne odgovore ali dva pravilna odgovora. Skupaj: 2 točki.)
2. fotografiji/sliki, stolpci, različna velikost/oblika/debelina/barvni odtenek črk
(2 točki za tri pravilne odgovore, 1 točka za dva pravilna odgovora. Skupaj: 2 točki.)
3. Naglasna znamenja: cérkev, stèza/stezà, porábski, Ávstrija, písec; izgovor: cerkəy, stəza, porapski, austrija, pisec
(4 točke za enajst ali deset pravilnih naglasov ali zapisov glasov, 3 točke za devet ali osem, 2 točki za sedem ali šest, 1 točka za 5 ali 4. Skupaj: 4 točke.)

4.

e	ε	ə
freske	starejši	viden
knez	sedmi	konec

(2 točki za šest ali pet pravilnih razvrstitev, 1 točka za štiri ali tri pravilne razvrstitve. Skupaj: 2 točki.)

5. vlaga, jota/Mota/nota
(Po 1 točka za v celoti pravilno besedo. Skupaj: 2 točki.)
6. Zveza ljubiteljev narave Madžarske (1 točka)

7. rastlinstvo, skrivnosten/nedoumljiv, različica/varianta
(Trikrat po 1 točka. Skupaj: 3 točke.)
8. b (2 točki)
9. Na primer: Bral sem legende o svetnikih.
Kreslin je že prava legenda.
Dobro si oglej legendo pod zemljevidom.
(Po 1 točka za vsako smiselno poved z ustreznim, različnim pomenom. 1 točka za slovnično in pravopisno pravilnost obeh povedi. Skupaj: 3 točke.)
10. Po smislu: To so domačije, ki so neenakomerno oddaljene druga od druge.
(2 točki za smiselno razlago, 1 točka za slovnično in pravopisno pravilnost. Skupaj: 3 točke.)
11. Sakalovci, Ritkarovci, Števanovci, Andovci
(2 točki za štiri pravilno obkrožene množinske samostalnice, 1 točka za tri ali dva. Za vsako obkrožitev nemnožinskega samostalnika se odšteje po ena točka. Skupaj: 2 točki.)
12. gornjeseniški, sakalovski, andovski
(Po ena točka za vsako slovnično in pravopisno pravilno tvorjenko. Skupaj: 3 točke.)
13. je postala/nastala/prestala/zastala, pelje, teče/priteka, kuka
(2 točki za štiri pravilne vidske pare, 1 točka za tri ali dva pravilna para. Skupaj: 2 točki.)
14. 1378 – glavni števnik – tisoč tristo oseminsedemdeset
14. – vrstilni števnik – štirinajsti
9. – vrstilni števnik – deveti
60 – glavni števnik – šestdeset
(4 točke za vseh osem pravilnih rešitev v drugem in tretjem stolpcu /v tretjem stolpcu štejejo samo zapisi v osnovni obliki/, 3 točke za sedem ali šest pravilnih rešitev, 2 točki za pet ali štiri pravilne rešitve, 1 točka za tri ali dve pravilni rešitvi. Skupaj: 4 točke.)
15. Ciril-Methodova cerkev
(2 točki le za v celoti pravilno pretvorbo. Skupaj: 2 točki.)
16. prvotno barje (1 točka)
17. Označena turistična steza – osebek
nas – predmet
popelje – povedek
na tromejo Avstrije, Madžarske in Slovenije – prislovno določilo (kraja)
Označena turistična – prilastek
Avstrije, Madžarske in Slovenije – prilastek
(Povedek in osebek skupaj 1 točka, predmet in prislovno določilo skupaj 1 točka, oba prilastka skupaj 1 točka. Skupaj: 3 točke.)
18. ljubiteljska zveza (1 točka)
19. DA
 $\frac{S}{2} \quad \frac{\backslash S}{2}$
S
(1 točka za DA. 2 točki za strukturo /vse ali nič/. Skupaj: 3 točke.)
20. nanašalnica – vas
naveznik – je (omenjena)
vrsta navezovanja – morfemsko/z morfemom za 3. os. ed.
(Trikrat po 1 točka. Skupaj: 3 točke.)
21. Po smislu: Z narekovajem je zaznamovana posebna vrednost/je zaznamovan poseben pomen besede.
(1 točka za smiselno pravilno razlago, 1 točka za slovnično in pravopisno pravilno poved. Skupaj: 2 točki.)

IZPITNA POLA 2

Vrednotenje:

Točkujejo se naslednje prvine:

- izviren naslov – 1 točka
- podpis sporočevalca – 1 točka
- ironična predstavitev poti/dogajanja/šoferja – 6 točk
- ironični komentar dogajanja in predlogi – 3

Slog (živost, jednatost, jasnost, primernost) – 3 točke

Jezik – 5 točk (za vsaki dve istovrstni ali raznovrstni napaki odbitek 1 točke)

Obseg – 1 točka (0 točk, če je 10 besed manj ali več od predpisanega obsega)

Primer besedila:

Šerif na avtobusu

Ko smo se dijaki Dvojezične srednje šole Lendava v petek, 7. 4. 2006, odpravili na enodnevno ekskurzijo v Porabje, se nam niti sanjalo ni, kakšne izjemne vrste ptič je Igor Kos, šofer turistične agencije Mladi turist.

Niti pozdraviti nam še ni uspelo gospoda šoferja zjutraj ob sedmih, ko nam je že zabrusil, da se na njegovem avtobusu ne pije in ne je. Kmalu nato nam je postalo jasno tudi, da se na njegovem avtobusu ne poslušša glasbe, pa tudi pogovarja se ne na glas. Smeh je strogo prepovedan. Gospod je na *ti* z vsemi, tudi z našo profesorico. Vrhunec vsega pa je bil, ko smo ga morali v Monoštru eno uro pred avtobusom čakati, ker je velecenjeni po kosilu malce zadremal na klopi v parku.

Spoštovana gospoda iz Mladega turista, pred vami je sijajna prihodnost. Mladi ljudje rabimo prav agencije vašega tipa. Železna disciplina, nasilje, primitivnost privlačijo mladega človeka, zato ne dvomim, da se bodo na vaša vrata v prihodnje zgrinjale množice mladih ljudi. Bravo!

Andrej Koršič,
predsednik dijaške skupnosti na DSŠ Lendava

IZPITNA POLA 3**Vrednotenje:**

Vsebina (25 točk):

– določiti kraj in čas dogajanja

Primer: Pripovedovalka se v zgodnjih jutranjih urah pelje v kupeju vlaka iz Murske Sobote proti Ljubljani. V odlomku je govora o Pragerskem, kjer priklopijo vagon z bifejem, že prej pa so omenjeni kraji, kot so Beltinci in Ptuj.

Do dve točki za določitev kraja dogajanja (vlak oziroma kupe 1 točka, navedba relacije ali vsaj enega kraja 1 točka); 1 točka za navedbo časa dogajanja (jutro oziroma čas med 5.25 in 9.00).

Skupaj 3 točke.

– navedba naslova

1 točka za navedbo naslova kratke zgodbe: Česa nisem nikoli razumela na vlakcu.

Skupaj 1 točka.

– predstavitev pripovedovalke

Primer predstavitve: Pripovedovalka je verjetno študentka, ki se z vlakom vozi iz Ljubljane domov in obratno enkrat mesečno, po pripombi nekega moškega bi lahko sklepali, da ni izrazito ženstvenega videza. Ni pretirano komunikativna, vsaj v jutranjih urah ne, želi si predvsem miru, pa tudi radovedna ne, saj je npr. ne zanima, zakaj se je vlak ustavil sredi vožnje in kaj se dogaja ob vagonu.

(Do 3 točke.)

Skupaj 3 točke.

– pojasniti dogodek z nadležnimi dijaki

Primer: Na Ptuj pridejo v kupe trije mulci in starejši moški. Sprva šepetajo in se smeji, potem pa postajajo objestni in se obregujejo ob pripovedovalkin videz. Ugotavljajo, ali ima prsi, prstan na roki itn. Pripovedovalka se pretvarja, da spi, in jih opazuje skozi priprte veke, potem pa pride sprevodnik, ki jih okara zaradi njihovega obnašanja. Kmalu nato odidejo v vagon z bifejem.

(Do 3 točke.)

Skupaj 3 točke.

– razlaga dogodkov s snaho in taščo

Primer razlage: Snaha, tašča in še ena ženska so prisedle že prej v Beltincih, a so pozneje odšle iskat toplejši kupe. Snaho in njen glas si je pripovedovalka dobro zapomnila, saj je zmotila njen jutranji mir in jo na vsak način hotela zaplesti v pogovor. Zapomnila si jo je tudi po brezčutnosti do tašče, ki da hoče v bolnišnico kljub svojim visokim letom (namesto da bi umrla). Ta brezčutnost se pokaže tudi ob nezgodi, ko snahin glas pravi, da so tiri krvavi, da pa jih bo spral dež.

(Do 3 točke. 2 točki za omembo predhodnega srečanja v kupeju, 1 točka za razlago, da si je pripovedovalka bodisi zapomnila snahin glas bodisi njeno brezčutnost, odrezavost ipd.)

Skupaj 3 točke.

– pojasniti, od koga in kaj pripovedovalka izve o nezgodi

Primer: Kaj se je zgodilo, pripovedovalka izve od moškega, ki je bil sam udeležen v nezgodi. Moški pride v kupe in pove, da se je sam vrgel pod vlak, vendar je ta še pravočasno začel zavirati in ga je samo poškodoval. Potem ko so vsi hoteli pasti zijala, se je odločil, da se bo skrtil. Splazil se je pod vlak in vstopil nanj. Znebiti se je hotel svojih sorodnikov, žene, ki pelje njegovo mater v bolnišnico itn. Zdaj hoče življenje začeti na novo, nikakor noče domov.

(Do 4 točke. 1 točka za navedbo, da pripovedovalka o dogajanju izve od moškega, do 3 točke za povzetek njegove zgodbe.)

Skupaj 4 točke.

– pojasniti, zakaj pripovedovalka skoči z vlaka

Primer: Pripovedovalka v zgodbi Stephenson! Stephenson! skoči z vlaka, potem ko jo nadležna teta kot neobvladljivega otroka pelje z vlakom proti Veržaju, kjer je poboljševalnica, potem pa še naprej proti Ormožu, kjer je umobolnica. Misel, da je treba skočiti z vlaka, je na nezavarovanih železniških prehodih ves čas vpila neka neuravnovešena ženska iz Murske Sobote, ki pa naj se sploh nikoli ne bi peljala z vlakom, zmešalo pa naj bi se ji – po besedah tete – ko sta z možem z avtomobilom potovala po vzhodni Evropi, namesto da bi bila doma. Pripovedovalka pa se je o tem, kako in kje skočiti z drvečega vlaka, veliko pogovarjala z očetom.
(Do 3 točke.)

Skupaj 3 točke.

– razlaga metaforike misli, da je treba skočiti z vlaka

Primer možne razlage: Tako kot v zgodbi Stephenson! Stephenson!, kjer je pripovedovalkin skok z vlaka oblika upora proti represiji in nadzoru, bi za vso zbirko lahko rekli, da je skok z vlaka metafora za izstop iz kalupov, ki jih narekuje povprečna večina s postavljanjem družbenih norm. Kdor skače s premikajočega se vlaka, veliko tvega, je malodane nor, enako pa velja tudi za tiste, ki izstopijo iz okvirov postavljenih družbenih norm in s tem tvegajo nepovratno družbeno zaznamovanost. Npr. moški, ki se je vrgel pod vlak, se po neuspelem poskusu samomora ni več želel vrniti domov, prav tako pa še ni bil sposoben stopiti z vlaka, premisliti je moral, kako začeti na novo. Skozi podobno preizkušnjo so šli mnogi od zaznamovancev iz proze S. Tratnik.

Skupaj 5 točk.

Jezikovna pravilnost:

za 4 istovrstne ali raznovrstne napake se odbije 1 točka – do 5 točk

Skupaj 5 točk.

Zgradba:

členjenost besedila – 1 točka

dolžina besedila – 1 točka (za 50 besed pod predpisano mejo se odbije 1 točka)

Skupaj 2 točki.

Slog:

bogastvo, ustreznost besedišča – do 2 točki; jasnost 1 točka

Skupaj 3 točke.